Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenàm no plkst. 8 fahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda cenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

35. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 1. Peektdeen, 5. janwarî. 1890.

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADĒMIJA FUNDAMENTĀLĀ BIBLIOTĒKA dib. 1924 KATALOGS

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas.** Beſ tam Mahjas Weesi war wehl pastellet beſ daudſ peenemſchanas weetàm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitàs pilſehtàs, kà: **Jehſis:** B. Peterſon un Grahwel kgu pahrdotawàs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawàs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alkſne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. ſehjeja Karl Gruhſin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Beſthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawàs; **Bauſkâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Beſthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talſôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontſchewſki kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee faweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli lûhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Sweiks, jaunais 1890. gads!

Seemas ſwehtki, ſchee meera ſwehtki, wini ir pagahjuſchi un ar ſirſnigeem wehlejumeem un zeribam mehs eſam jauno gadu eeſahkuſchi. Muhſu ſwehtakee wehlejumi dereja muhſu Kungam un Keiſaram, Wina Augſtai Laulatai Draudſenei, Wina Keiſariſkai Augſtibai Zeſarewitſcham Tronamantneekam, kà ari wiſai Keiſariſkai Familijai; tee dereja tàpat plaſchajai walſtei, kuras pawalſtneeki mehs eſam, kà ari muhſu mihkai maſai dſimtenei, kuru mehs apdſihwojam. Muhſu wehlejumi, tee ſneedſàs ari uſ to, ka mums meera ſwehtigums paliktu uſturets, lai mehs, katrs ſawâ weetâ, meerigi ſtrahdadami, daritu ſawu peenahkumu, par labu un ſwehtibu muhſu ſemei. Ja kahdas meeſas lozekli katrs par ſewi weſeli, tad ari wiſa meeſa ir weſela. Muhſu Keiſara meera mihleſtiba ir ſinama un Winam ar Deewa palihgu ir laimejees, mums meeru uſturet, par ſpihti daſchadeem mahkoneem, kas pee politiſkàm debeſim ſawilkàs; tà tad mehs waram preezigâ pakahwibâ jauno gadu eeſahkt.

Swani, kas jauna gada naktî muhſu auſîs atſkaneja, tee atſkaneja ari muhſu ſirdî, ka ta ſahka ſiltaki pukſtet. Schehli mehs eedomajamees ſchkiroſchos gadu, kas mums lika peedſihwot preezigas un nopeetnas deenas, lika leetum liht un ſaulei ſpihdet un preezigâ gaidiſchanâ un zeribâ mehs apſweizinajàm wina pehznahzeju. Lai ik katram no mums iſdotos ari iſpildit tos labos apnehmumos, kurus tas preekſch jaunà gada nodomajis, lai Deews winam dod wajadſigo ſpehku, ka lai tiklab wiſſemakà kà ari wiſaugſtakà uſtizigais, kreetnais darbs nahktu par ſwehtibu mihkai dſimtenei. Lai mehs tiklab mahjâ, kà ari atklahtâ dſihwê atturamees no katràm kildàm un neweenprahtibas, kas ſalihdſinami ar tahrpu, kurſch pa eekſchu grauſch un iſnihzina katra wiſpahrderiga un weizinoſcha darba ſakni. „Meers baro, nemeers poſta“ — tas bija tas pamata teizeens, uſ kura „Mahjas Weeſa“ dibinatajs Ernſts Plates ſcho laikrakſtu dibinaja un tahdâ pat garâ ir wina dehls un pehznahzejs preezigi uſnehmees to tahlak wadit. Schinî gadâ buhs pagahjuſchi 35 gadi, kur „Mahjas Weeſis“ ir zentees, Latwju tautai buht par uſtizamu draugu un padoma deweju un par tahdu palikt, uſ to winſch ari nahkotnê weenumehr zentiſees. Tad mehs wehl iſſakam to wehlejumos, ka „Mahjas Weeſim“ wina wezee draugi paliktu uſtizami, ka wina lihdſſtrahdneeku un draugu ſkaits weenumehr augtu, ka winſch arweenu dſiłaki eeſaknotos Latwju tautâ, kurai winſch tikumigi audſinadami un pamahzidami grib blakus ſtahwet un deret.

Tee ir muhſu wehlejumi jaunâ gadâ un tà mehs uſſauzam wiſeem „Mahjas Weeſa“ draugeem un weizinatajeem:

Sweiki, jaunâ 1890. gadâ!

Politikas pahrſkats.

Wahziju peemeklejuſchas atkal jaunas ſehras. 7. janw. (26. dez.) keiſareene Auguſta, miruſchà firmà keiſara Wilhelma I. laulata draudſene, aiſgahjuſe uſ mnhſchibu. Wina bija dſimuſe 30. ſept. 1811. gadâ, tà tad ari peedſihwojuſe firmu muhſchu. Tuhlit pehz pirmàs ſinas par keiſareenes Auguſtas nomirſchanu tika wiſôs teatrôs un konzertnamôs iſrahdes flehgtas; pilsgalma teatri jaw ap puſdeenas laiku bija ſinojuſchi, ka iſrahdes nebuhs. Tàpat palika flehgti wiſi jautribas lokali, lihdſ kamehr nelaike nebij paglabata. Pilsgalmam noteikts triju mehneſchu ilgs ſehru laiks. 11. janw. (30. dez.) winu paglabaja. Firſts Biſmarks, kas tagad uſturàs Fridrichsruhê, ari gribejis braukt uſ keiſareenes behrèm, bet keiſars winam pawehlejis, lai labak taupot ſawu wahjo weſelibu.

Franzija. Bulanſchè, Scherſi ſalas weentulis, kur winſch tagad uſturàs, eſot nodomajis marta mehneſcha beigâs atgreeſtees atpakal uſ Londonu; winſch tur jaw eſot ihrejis dſihwokli.

Turzija. Kà Turku laikrakſts „Hakikat“ ſino, Frantſchu kapitaliſti Konſtantinopolê peedahwajuſchees, buhwet tiltu pahr Boſporu, wiſſchaurakajâ weetâ, ſtarp Rumeli- un Anadoli-Hiſaru. Tilts buhtu kahdas 2500 pehdas garſch un ſtahwetu ap 200 pehdàm wirs uhdens ſpeegela.

Serbija. Laikrakſts „Kor. de l'Eſt“ ſino, ka karaleene Natalija eſot nodomajuſe apzeemot Peterburgas pilsgalmu. Domà, ka zeloſchanas noluhks eſot, atweeglot gruhto ſtahwokli, ko karaleenei-mahtei padara waldneeziba.

Portugale. Londonas „Standards“ iſ Liſabones ſino: Portugale atlauj, kà Anglija to praſijuſe, ka katra tahlaka rihkoſchanàs teek aptureta pee Schiras upes un Niaſas ſemê, un ka wina apbrunotos kareiwus atſauks atpakal no kildigajeem apgabaleem. Te atkal peepildàs wezu wezà paruna, ka newajaga mehginat ar ſtipro lauſtees, nedſ ar bagato teeſatees.

Spanijas kehninſch pehdejâ laikâ ir gruhti ſaſlimis. Pehz jaunakàm ſinàm wina weſelibas ſtahwoklis ſahk labotees.

Wehſtules un ſinojumi.

(„Mahjas Weeſa“ originalas korreſpondenzijas.)

No Doles mums rakſta: Preeka pilnee ſeemas ſwehtki jaw pagahjuſchi un tikai kahdu jauku atminu pee mums atſtahjuſchi. Kà gan mehs nepreezatos, atzerotees tos labumus, kas mums tika ſagahdati no muhſu zentigeem ſkolotaju kungeem, proti preeka pilnee „eglites ſwehtki“, kas eelihgſmoja neween behrnu ſirdis, bet ari leeleem atſtahja ſawadas juhtas. Egliti dedſinaja pirmo ſwehtku preekſchwakarâ, muhſu pagaſta ſkolâ. Jaw no paſcha wakara plaſchàs ſkolas telpas pildijàs ar behrnu wezakeem, behrneem un ziteem dalibneekeem, gribedami dalibu nemt pee eglites. Pagaſta ſkolotajs S. kungs eeſahka ſwehtkus ar runu, norahdidams, kahdâ laikâ mehs atrodamees, kur tagad tuhkſtoſchàm ſweziſchu ſchinî wakarâ mirdſ neween bagatneeku namôs, bet ari ſemajo buhdinâs. Pehz tam apdahwinaja behrnus ar kuhkàm un grahmatàm. Pateiziba Doles labdaribas beedribai, kas dſihwu dalibu nehmuſe pee eglites un gahdajuſe par dahwanàm! — Ari ſchejeenes leelskungs nebij muhſu ſkolas behrnus aiſmirſis; winſch atſtelleja, kas behrneem preekſch mutes patihkams un gahrds. Pateiziba winam, par wina labu prahtu! D. Kalninſch.

No Aiſtraukles mums rakſta: Pee mums par ſahdſibàm newar neko daudſ ſuhdſetees. — Malkas ſinâ mums buhs, kà rahdàs, ſchogad jazeeſch truhkums, jo pirmais ſneegs, kas uſſniga, drihſ nogahja un tagad wiſi zeli kaili, ka pawiſam naw eeſpehjams, malku apgahdat. — Inſluenzas ſlimiba pee mums pa dalai jaw pahrgahjuſe. — Aiſtraukles dſeedaſchanas beedriba iſrihkos 6. janwarî Aiſtraukles pagaſta ſkolâ teatri un iſrahdis diwas joku lugas. Schi nebuhs wis pirmà reiſa, ka Aiſtraukleeſchi iſrihkos teatri ſchoſeem', bet jaw diwas reiſas rahdija A. Alunana „Kas tee tahdi, kas dſeedaja“ un tika no akteereem un aktriſèm kreetni ſpehleta, ka pat daſchi dabuja publikas „brawo“. Donbergu Leonards.

Feletons.

Atminas.

I.

Jaungada naktî.

Sihle dſeed, ſihle dſeed —
Stalla ſpahres galinâ.
Ej, mahſina, klauſitees,
Kahdu ſinu ſihl' atneſ!
Tahdu ſinu ſihl' atneſa,
Ka bahlinam karâ eet.
Kur puſchkota zepurite?
Kur ſeglotais kumelinſch?
(T. dſ.)

Pulkſtens ſita diwpadſmit un jaunais gads bij atnahzis; winam lihdſi jaunas zeribas, jauni dſihwes preeki un jauni dſihwes ſaunumi. Bagatneeku lepnajôs dſihwoklôs un ſtrahdneeku weenkahrſchajâs mahjinâs, leelmanu pilîs un tumſchajôs zeetuma namôs, ſlimnizâs un nakts patwerſmês, — wiſur, wiſur bija jaunsgads.

Ahrâ bija tumſchs un kluſs. Reti kad mahkoni paſchkihràs un reti leegai ſwaigſnitei iſdewàs noſuhtit ſudrabotu ſtarinu ſemes walſtibâ. Waj par to kahds preezajàs, kas to lai ſin?

Bagati iſpoſtâ iſtabâ pee galda ſehdeja jaunawa, paſchôs ſeedona gadôs. Ta nelehja laimes, ta neſihleja par nahkameem laikeem: winas domas kawejàs tahlâ, ſweſchâ malâ. Tur ruhza un duneja, kleedſa un waimanaja: tur zihnijàs bahlini ar tehwſemes eenaidneekeem.

Ari wina bija puſchkojuſe tautas dehla zepuriti, un ar weeglu roku. Pate wina bija peerunajuſe to, kas winu mihleja wairak par wiſàm zitàm jaunawàm, eet ſlawu un godu pelnitees. Winas lepnajâ ſirdî wehl nedega mihleſtibas leeſma, bet winſch bija ſkaiſts, zenſigs un droſchſirdigs, un wina to zeenija. Tik wairak goda, ſlawenaku wahrdu!

Un winpus Donawas, Balkanu augſtumôs, ſtahweja, pee klints peeſpeedees, jauneklis-kareiws. Kalnu aiſâs gaudoja wehji; lejâ druhmi ſchalza meſchs. Tahlumâ reiſu reiſàm parahdijàs eenaidneeku ugunis. Jauneklim nahza prahtâ dſimtene, un wiſs, ko winſch tur preekſch gada laika bija atſtahjis. Winſch atminejàs kapu kalninu, kur ſen jaw duſeja wina mihlee wezaki, atminejàs draugus, ar kureem kopâ bija daſchu preeka un behdu brihtinu pawadijis: winſch domaja par jaunawu, kuru tik loti mihloja, par winas ſilajàm azim un ſahrtajeem waigeem. Ak, zik jauki tehwijâ!

Bet tumſâ nahza lode, launas rokas ſchauta, trahpija jaunekli paſchâ ſirdî, un kareiws, ſapnodams, aiſmiga uſ muhſchibu. Tahlu, tahlu no ſemes krita ſwaigſne un paſuda aiſ apwahrſchna.

* * *

Paprafait kumelam:
Kur palika jahjejinſch?
Tur palika jahjejinſch,
Kur aſinu juhra tek.

Kur zepures kaudſê met,
Kur no kauleem tiltu taiſ';
Kur no kauleem tiltu taiſ',
Kur aſinu juhra tek.

Nem, mahſina, ſihdautinu,
Slauki ſawas afaras!
Slauki ſawas afarinas,
Dſeede ſawu ſirſninu! (T. dſ.)

Pulkſtens ſita diwpadſmit, un atkal jaunsgads bij atnahzis; winam lihdſi jauni dſihwes preeki un jauni dſihwes ſaunumi. Pee galda ſehdeja jaunawa, bahla, neſpehziga. Wina domaja par pagahjuſcheem laimigajeem laikeem, un daſcha karſta aſara riteja pahr winas bahlajeem waigeem. Jaw ſen wina ſinaja, ka winſch nekad wairs nepahrnahks. Nekad, nekad! Un zik karſti tagad jaunawa mihleja jaunekli: wina ſaprata, kas ir mihleſtiba un zik leela mihleſtibas ſpehja, bet wina neſaprata pate ſawu ſirdi. W.

Ahrſteſchanas lihdſekli mahjâ.

Mehs daudſreiſ meklejam tahlumâ to, kas mums ir itin tuwu. Tà tas ari ir ar ahrſteſchanas lihdſekleem. Saſlimſchanas war katru deenu atgaditees, tamdehl katris ſlimneeks ari tuhlit domà uſ kahdu lihdſekli, kas buhtu derigs pret ſinamo kaiti. Bet neba nu katram ir tà ſauzamà mahjas apteeka pee rokas! Tahdas mahjas apteekas beſ tam makſa daudſ naudas un nauda ſchôs laikôs ir dahrga!

Domajam tamdehl zeen. laſitajeem darit pa prahtam, ja mehs ſche uſrahdam uſ kahdeem lihdſekleem, kuri pa leelakai dalai jaw katrâ mahjâ buhs ſaſtopami. Eewehrojamakais tas, ka ſchee lihdſekli ir weenkahrſchi! Pehrnajâ gadâ par muſkulu reimatiſma dſeedinaſchanu runadami, mehs jaw uſrahdijam kahdu weenkahrſchu lihdſekli, kas iſrahdijees par wiſai derigu, proti wingroſchanu, kamehr ſenak un ir wehl tagad daudſi iſleeto pret to wiſu wiſadas ſahles. Tagad atkal profeſors Nuſbaums uſrahda weenkahrſchus lihdſeklus, ar kureem war panahkt labas ſekmes. Winſch rakſta tà:

Bailigi zilweki domà, ka wajagot plaſchas mahjas apteekas, ja gribetu ahtrôs atgadijumôs atraſt lihdſekli.

Tomehr wisderigakee un eewehrojamakee dſeedinaſchanas lihdſekli jaw atrodàs katrâ mahjâ.

Gribu ſche uſ kahdeem no ſcheem lihdſekleem norahdit. Katrâ mahjâ war atraſt: meeru — augſtu weetu — ſemu weetu — kuſteſchanos — ſpaidiſchanu (maſaſchu) — mahkſligu elpoſchanu — apſeenamos — aukſtumu — ſiltumu — aukſtu uhdeni — ſiltu uhdeni — alu, wihnu, kafeju, tehju, konjaku, etiki, ſahls uhdeni — ne-atſchkaiditu karbola ſkahbi, no kureem tikai pehdejo lihdſekli (karbola ſkahbi) wajadſês pirkt apteekâ.

Gribu tikai wehl pahra wahrdus teikt par ſcho weenkahrſcho mahjas lihdſeklu derigumu.

Meers ir preekſch wiſeem ſakaiſuſcheem lozekleem galwenakais lihdſeklis; eekaiſuſcho roku warès deeſin zik labi apkopt, bet ta ne-atweſeloſees, ja to meerigi neturès.

Augſta weeta ir mums ari loti ſwarigs dſeedinaſchanas lihdſeklis, ja kahds lozeklis tik gruhti eewainots, ka aſinis ſtahw meerâ un jabaiłojàs, ka tahs neteek ſagiftetas, ko no ta war manit, ka eewainotais lozeklis metàs tumſchi ſils un aukſts. Proti, ſcha lozekla aſinis netek wairs uſ ſirdi un plauſchàm, tà tad wairs nedabu ſatiktees ar ſkahbekli, neteek wairs padaritas gaiſchſarkanas.

Ja nu ſchahdu lozekli tura uſ augſchu, kà p. peem. kahju jeb roku, tad aſinis no eewainojuma dodàs uſ leju un tà nowehrſch draudſchas breeſmas; ari ſahpes no ta ſtipri maſinajàs.

Ari ſemai weetai ir ſawi eewehrojami labumi. Ja kahdam aſinis jaw gandrihſ notezejuſchas un winſch paſchu laik' pee mirſchanas, tamdehl ka ſwarigakâs ſmadſenu dalâs nepeeteek peeteekoſchi aſinu, tad wajaga galwu likt uſ ſemi un tura kahjas augſchâ. Pehz ſmaguma likumeem tagad aſinis dodàs uſ ſmadſenèm — un dſihwibas breeſmas ir nowehrſtas.

Kuſteſchanàs ir paſihſtams un jaw gadu ſimteneem loti ſlawets lihdſeklis.

Ja mehs ſawus muſkulus uſzihtigi kuſtinam, tad tee netikai paſchi teek loti iſturigi, bet tas ir ari wiſlabakais lihdſeklis, baroſchanu iſlihdſinat, tamdehl ka muſkuli ſpehle galwenako lomu preekſch weelu patehreſchanas.

Ja mehs katru deenu tik daudſ kuſteſimees, ka mehs druſku ſwihdiſim, tad mehs aiſſargaſimees no ta, ka ap ſirdi nemetiſees tauki, kas ir loti bihſtami, un ari aſinu truhkumu nowehrſiſim. Taukeem zilwekeem ir maſ aſinu un tahdi zilweki maſ war darbotees.

Kuſtotees ari ſakrahjees gaiſs iſ plauſchàm teek iſdſihts, zaur ko aſinis weeglaki tek pa muhſu dſihſlàm.

Spaidiſchana ſaſlimuſchôs lozeklôs ir no leela ſwara. Daudſ uſtuhkumi ſpaidot paſuhd. Tad wehl ſpaidiſchana loti weizina muſkulu darbibu un augſchanu.

Speedeens aiſdſen wiſu prom, kas ir leeks. Leels, beeſs dſeedſeris paſuhd, ja uſ to paſtahwigi ſpeeſch.

Lozeklus noſeenot aſinis tek uſ ſirdi un ſmadſenèm, ja tur tik maſ aſinu, ka preekſch dſihwibas uſtureſchanas wairs nepeeteek un kad rokas un kahjas gaiſâ uſzelot aſinu peeteekoſchi netek uſ ſirdi un ſmadſenèm.

Aukſtums ir ſlawejams dſeedinaſchanas lihdſeklis. Tas atnem ſahpes, noguruſchà weeta ſawelkàs un iſplehſtas dſihſlas paleek ſchauraka s. Tà tad aukſtums ir derigs ari preekſch aſinu aptureſchanas.

No Smolenskas gub. un apr. mums raksta: Audsi pehrn ap seedu laiku pee mums nosaleja, ihpaschi sehjas lauki meschôs stipri no salnas bija zeetuschi. Ari kokeem 25. majâ tika lapas un jaunas ataugas nosaldetas, un sahle plawâs isnihka, ka nebija ko plaut. Meeschi bija puslihds auguschi, bet ausas netika gatawas, tahs stahweja salas, kamehr palika salmi melni un tad nolnhsa, it kà buhtu no krusas nokapati. Kartupeli ir bagati auguschi, turpretim no lineem naw neka ko redset, tee isnihka leelajâ karstumâ un sausâ laikâ, kas pastahweja no wasaras swehtkeem lihds Jahneem. — Otrâ seemas swehtku beenâ pee mums lija leetus, laba seemas zeltâ pee mums wehl naw bijis. — Wehdejâ laikâ pee mums parahdijuschees pahrbroschi wilki. Tà naktî no 9. uz 10. dez. pag. g. Moschinkos muischas tuwumâ kahdi 10 wilki bija apstahjuschi kahdu Kreewu semneeku. Kost gan nekoduschi, bet nabaga wihru kahdas 20 reisas ar jeni nosituschi pee semes, tà ka uz zeeta zeltâ bija sadragajis gihmi. Par laimi peesteidsâs muischas nakts sargs lihds ar diweem ziteem wihreem un nelaimigo semneeku atswabinaja no plehsigo wilku nageem un winu aisweda uz slimnizu. J. Wahwuls.

No Juginas. Jugina atronàs Witebskas aprinkî, 22 werstes no Witebskas, uz Smolenskas pusi, loti romantiskâ apgabalâ. Sche dabas mahte atklahj daiku bildi: redz leelus kalnus, dsesiskas tehrzes, jaukas, dsiltas grawas, skaistas birstinas un glihtas, augligas plawas ar wairakajeem jautreem strautineem. Schis skats apnem sirdi, sazel sawadakas juhtas un ronàs aipra fantasija. Schinî apgabalâ, uz wisàm tschetràm pusèm, prahws pulzinsch miht muhsu tauteeschu — Latweeschu, gan grunts semes ihpaschneeki, gan rentneeki, ari graudneeki un rokpelni. — Skola Jugineescheem dibinata Magnitschâ, pee kuras peekriht labs skaits Latwju behrnu. Skolotajs ir muhsu paschu tautas dehls — Latweetis. Juginas kolonijâ usturàs gadam peeminams Jahnis Bajara kungs, kà tautees un ihsts semkopis, kà weikls laikraksta isplatitajs un padoma dewejs. Loti eewehlams buhtu ja kahds muhsu tauteets schinî apgabalâ aiwehrtu grahmatu pahrdotawu, kas buhtu no leelu leelàs swehtibas. A. Swaigsne.

No Nowgorodas mums raksta: Par Nikolajas kolonijas Latweescheem tahlak runajot jasaka, ka winu starpâ atrodàs gan ari tahdi wihri, kuri ar weenaldsibu wis nenoskatàs uz sawu tauteeschu postu, tikai janoschehlo, ka schee kreetnee gari schaî leetâ newar nekahdi lihdset, weenalga ka scheem naw nekahdas leelas rozibas un otrkahrt — kas tas galwenakais — winu loti mas. Daudsi gan saprot, peemehram, no zik leela swara kahrtiga skola, par kahdu swehtibu luhgschanas nams, tikai schee atkal ir, deemschehl, brauzeji, kas ratôs gan eelez, kad jaw sirgi ir aisjuhgti, t. i. wini pirmee suhtitu sawus dehlus skolâ, kad tikai ziti buhtu namu uszehluschi. Ka tas tà ir, leezinàs sekoschee peemehri: 1889. gada maja mehnesî Nikolajeweeschi, kahdâ mahjâ skolas jautajumu silteem wahrdeem pahrspreeduschi, weenojàs: ka skolai pehrkama 1 desetina grunts — par ko jaw tika eemaksata rokas nauda un — pirms lokals nahktu gataws, skola schoseem' noturama ihretâs telpâs, uz ko usdewa „Зара" beedribas rakstwedim Gebaueram zaur trim Latw. laikraksteem usaizinat skolotaju. „Kas no scha swehta peenahkuma ispildischanas atrautos," kahds kungs peebilda, „naw zeenigs turpmak wihra wahrdu nest," un sapulzejuschees peekrischanu israhdidami, apbalwoja schaî leetâ westo protokolu ar kahdeem 60 paraksteem. G. usdewuma ne-ispildija, pirms netika eepreeksch eegrosits, ka atsauktais skolotajs waretu sche dsihwot un — ar to aisgahja wisa skola! — Nowembra beigâs sapulzejàs kahdâ mahjâ zeemata saimneeki, luterani un baptisti, pahrspreest par kopigu (ministerijas) skolas zelschanu. Uz sapulzeto wehleschanos Gebauers dewa isskaidrojumus, ko winsch no aprinka semstwas un laukskolu direktora, generala Pawlinska kga, dabujis par schahdas eestahdes eerihkoschanu, kurus isklausschinajuse, sapulze nolehma: wiseem spehkeem pee tahda darba kertees. Dezembra widû zeema preekschneeks usaizinaja atkal wisus saimneekus, sarastees daschu pahrspreedumu dehl, tomehr schoreis atkal, par schehlumu, jaw otrs skolas kahrums bija pahrgahjis. — Sche ir tahdu skurstenu truhkums, kur waretu galu nosausinat, tapehz muhsejee to schahwè pirtîs; bet schogad gala sahk sprukt laukâ. Sewischki zuhku schkinki loti usmanigi ja-eewehro; tik ko pats buhsi pagahjis sahnus, te draudsinsch klaht, kà to sekoschâ peemehrâ war redset. Kahds kaiminsch atweda manâ skursteni schkinkus duhmot, lai gan to zitôs gadôs isdarija pascha pirtî. Mahjâ pahrgahjis, eekuhris pirti eesala schahweschanai un wakarâ to aisslehdsis, bet pehz pusnakts pamanijis pirtei atslehgu atlaustu; eesals nebijis aiskahrts, proteet weesis meklejis speki. Gluschi tahds pats bailigs liktens seena kaudsèm; kam seena kaudses, tas newar naktî nemaz droschi gulet. Sahkumâ domas krita weenigi uz ziteem, bet scho rindinu rakstitajam gadijàs Nowgorodas III. eezirkna meerteesnescha kanzelejâ eeskatit israksstam pahris godigeem Latwjeem pawehstijumus uz eeraschanos pee atbildibas seena sagschanas leetâ! Nu sahk isskaidrotees, ka Latweeschi, — ko lihds schim netizeja — saguschi Kreeweem seenu! — Mums wehl naw nekahdas kreetnas seemas. — Influenza Latweeschu aprindâs sche wehl naw manama. G. Sokrats.

Iz Walsts galwas pilsehtas.

Walstspadomei Keisara Majestate ari preeksch 1890. gada apstiprinajis Leelkuasu Michailu Nikolajewitschu par presidentu, un departamenteem — lihdsschinejos preekschsehdetajus un lozeklus.

Jaungada deenâ hofmeistars, senators Abasà eezelts par walstspadomes lozekli; eekschleetu ministris Durnowo, justizministrs Manaseïns, walstspadomes lozeklis Nikolajews un finanzministrs Wischnegradskis pa-augstinati par ihsteneem slepenpadomneekeem; kara ministrs Wannowskis un walstspadomes pasauligu un garigu leetu departamenta preekschsehdetajs Stojanowskis dabuja sw. Wladimira swaigsni un juhrministrijas pahrwaldneeks Tschichatschews un zelu ministrs Hübbenets — sw. Aleksandra Newska ordeni; tautas apgaismoschanas ministra beedrs, knass Wolkonskis eezelts par Keisara galma oberhofmeistaru, pee kam atstahts ari lihdsschinejâ amatâ; sw. sinoda kanzlejas pahrwaldneeks Sablers pa-augstinats par slepenpadomneeku.

Tautas apgaismoschanas resorà jaungada deenâ, starp ziteem, pa-augstinati: Terbatas uniwersitates profesori Wiskowatows, Baudouin's de Courtenay un Brunners — par ihsteneem stahtsrahteem, un ordenus dabujuschi: Annas 1. klasi — Terbatas uniwersitates profesors Meyers; Stanislawa 1. klasi — Terbatas uniwersitates profesors v. Oettingens un Rigas gubernas gimnasijas direktors Sirojetschkowskis; Wladimira 4. klasi — Terbatas uniwersitates profesori Weyrauchs un Raupachs; Annas 2. klasi — Peterburgas Wwedenijas gimnasijas inspektors Remmikis, Rigas Aleksandra gimnasijas skolotajs Korthesy un Rigas pilsehtas gimnasijas skolotajs Dubois; Stanislawa 2. klasi — Terbatas weterinar-instituta ekstraordin. profesors Semmers, Peterburgas 2. progimnasijas skolotajs Grünbergs un Rigas Katrinas pilsehtas skolas inspektors Butirskis; Annas 3. klasi — Rigas pilsehtas gimnasijas skolotajs Pölchaus, Rigas pilsehtas realskolas direktors Hellmanns, Rigas Aleksandra gimnasijas inspektors Tichomirows, Pleskawas realskolas skolotajs Gutmanns, Leepajas gimnasijas skolotaji Coulin's un Kluge, un Rigas politeknikas direktors Liwenthals; Stanislawa 3. klasi — Terbatas uniwersitates dozents Schröders, Rigas Lomonosow-gimnasijas skolotajs Petrows, Rigas pilsehtas realskolas skolotajs Eckardts, grahmatwedis Terbatas mahzibas apgabala kuratora kanzlejâ Gorskis, Zehsu rajona tautskolu inspektors Grawits, Rigas politeknikas profesors Glasenapps, Zehsu pilsehtas skolas inspektors Dadsits, un Jelgawas Aleksandra pilsehtas skolas skolotajs Tretjakows.

Justizministrijâ jaungada deenâ, starp ziteem, dabujuschi ordenus: a) Stanislawa 2. klasi — Rigas apgabalteesas lozekli Diatroptows un Janowskis; Annas 3. klasi — Tukuma-Talsu aprinka 1. eezirkna meerteesnesis Jankewitschs; Stanislawa 3. klasi — Rigas apgabalteesas prokurora beedrs Chruzkis un Leepajas apgabalteesas prokurora beedrs Arbusows.

Ordenus par sewischkeem puhlineem 20. dezembrî dabujuschi: sw. Wladimira 4. klases ordeni — bijuschais Rigas magistrata lozeklis, tagad meerteesnesis Rigâ, kol. sekretars Zwingmanns; sw. Annas 2. klases ordeni — bijuschais Widsemes hofteesas presidents Arth. v. Sivers un bijuschais Kursemes wirshofteesas kanzlers barons Ed. von der Brüggen; sw. Annas 3. klases ordeni: bijuschais Igaunsemes wirssemesteesas wezakais sekretars hofrahts von Zur-Mühlen, bijuschais Widsemes hofteesas sekretars, kol. asesors Sticinskis un adwokati F. Moritzs Widsemê un Jul. Schiemanns Kursemê.

Sudraba medalus preeksch nehsaschanas Staniflawa lentâ pee kruhts jaungadâ dabujuschi: Lubanas pagasttеesas preekschsehdetajs Frizis Kagis, Slokas pagasttеesas bijuschais preekschsehdetajs Kaspar Wagars, Zehsu IV. draudsteesas un Wez-Peebalgas pagasttеesas preekschsehdetajs Andsch Bratschs un Zehsu VIII. draudsteesas preekschsehdetajs Tows Blumenthals.

Borku medaiu. Keisariskâ naudas kaltuwê izkalta medala, par peemina Winu Keisariskô Majestatu un Winu Augstàs Familijas laimiga isglahbschanai 17. oktobrî 1888. g. pee Borkeem. Medalai ir 1½ zoll. [illegible] pusê redsama grupa ar Wina Keisariskô Majestatu, Tronamantneeka Zesarewitscha, Leelkuasu Georgija un Michaela Aleksandrowitscha, Leelkuasenes Ksenijas un Olgas Aleksandrowas gihmetnèm. Otrâ pusê atkal redsams jargeelis un wina preekschâ zelus lozioama kreewija, apakschâ — breesmu atgadijuma sihmejums. Medala, kas pagatawota no tumschbruhna bronsas, pehz diweem mehnescheem nahks pahrdoschanâ.

Peterburga. Par spitschku nodokleem, kurus nesen pee mums eeweda, „Pet. List." pasneedz schahdas sinas: 1888. g. waldibai eenahze 2,709,368 rbl. t. i. 1,709,368 rbl. wairak nekà bija gaidits. Pehrnajâ gadâ pawisam kahdas 278 spitschku fabrikas maksajuschas nodokkus, starp tahm 223 fabrikas pagatawojuschas weenigi sehrkozinus. Wisas fabrikas minetâ gadâ pagatawojuschas 59,355 milj. gabali spitschku.

Iz Rigas.

Rigas Latw. Beedribas Musikas Komisija pehdejâ sehdê starp zitu pahrrunaja ari jautajumu par premiju israksstischanu. Bet tà ka schis jautajums nestahweja uz deenas kahrtibas, tad wina galigu isspreeschanu atlika uz nahkoschu sehdi. — Tautas meldijas bij eesuhtijis Sarschantu Ingus iz Blihdenes. — Pehz tam, kad Komisija bija usnehmuse 2 jaunus lozeklus un apspreeduse daudz zitus eekschkigus jautajumus gahja pee amatu wihru wehleschanas un eeweh

---

Kà kehkscha galu leek uz ledu, lai ta nesahktu puht, tà mehs leekam ledu uz meesas.

Siltums nogurdina, krampji pahreet, weizina katru dsihwoschanas darbibu, augoni ahtraki isaug u. t. t.

Auksts uhdens ir slawens dseedinaschanas lihdseklis, ko ar labàm sekmèm isleeto, ja kahds ir apgihbis jeb apreibis, pahrak daudz brandwihna dsehris, meega sahles eenehmis u. t. t.; uhdens ari stiprina un noruhda meesu.

Stipri siltu uhdeni war labeem panahkumeem isleetot preeksch roku un kahju masgaschanas. Asinis daudzkahrt stipri speeschàs uz galwu un zitàm wahrigàm meesas dalàm, kas nereti ir loti bihstami. Ja nu kahjas masgasim karstâ uhdenî, tad asinis leelâ mehrâ dosees uz leju un draudzschàs breesmas buhs nowehrstas. Dzerot tas beeschi israhdijees par derigu aknu un wehdera slimibâs. Daudzâs mahjâs, ihpaschi pilsehtâs, war ahtri dabut alu, wihnu, konjaku, kafeju, tehju jeb ari labu supu.

Kad seeweeschi ir wahji, pagihbst, tad malzinsch alus buhs daudz derigaks, nekà wihns un konjaks. Tehja un kafeja isleetojami tiklab kà usturas, tà ari kairinaschanas lihdzekli, un daudzreiz wahji slimneeki isleeto tikai melnu kafeju, ko wini pa karotitei eenem ar labeem panahkumeem.

Etikis ir loti eezeenits lihdzeklis oschanai, gihmja eeberseschanai, ja kahds pagihbst, winam ir nelabi jeb daudz asinu pasaudejis.

Sahls uhdeni war katrâ mahjâ pagatawot.

Kad mute ir glotaina jeb kad kaklis eekaisis, tad sahls uhdens buhs derigakais lihdzeklis mutes skaloschanai, rihkles gals drihz ween paliks skaidrs. Kà jaw teikts, karbola skahbe buhtu weenigais lihdzeklis, kas apteekâ pehrkams. Bet to ari war daschadôs atgadijumôs isleetot.

Ja mums peemetàs stiprs kahsz ar daudz splaudekleem, jeb kad kakla sehrga (difteritis) parahdàs, tad karbola skahbes oschana mums arweenu labi lihdzès. Schim noluhkam wajaga karoti karbola skahbes ecleet zeturtschna stopa uhdenî un schkidrumu stipri sakarset, tad schos twaikus eedwascho zaur kahdu trekteri, jeb pahrklahj pahr galwu un karbola uhdeni beesu drebbi, kur tad twaikus ee-elpo. Bet karbola skahbi war ari aukstu ost. Ja ir kahdam Kelnes uhdens (odkolonja) pee rokas, tad war puskarotes karbola skahbes samaisit ar scho smarschaino schkidrumu un no ta labi sa-ostees. War ari no scha maisijuma eeleet kabatas drahnâ un tad to turet pee deguna.

Kahsz un aissmakuse balsz no ta suhd.

Ari pee garà kahsa karbola oschana daudz lihdz. Ja pus tehjkarotes karbola skahbes samaisa ar glahzi uhdens, tad dabusim loti derigu lihdzekli rihkles skaloschanai, ihpaschi ja baidàs no nopeetnas kakla slimibas. Daudzreiz atgadàs, ka mironi jazilà, kas miruschi lipigàs slimibâs, jeb ari jasateekàs ar slimneekeem, no ka zelàs reebums jeb mehs baidamees, ka slimiba ari mums nepeeliptu, tad wajaga tik zitas drebbes opwilkt, nomazgat gihmi un rokas schinî schkidrumâ, kà ari muti isskalot, pehz kam waram buht droschi, ka bihstamà slimiba tik ahtri nepeelips.

Tà raksta angschâ minetais profesors, usrahdidams uz tik weenkahrscheem lihdzekleem, ar kureem war panahkt labas sekmes un kuri pa leelakai dalai katram jaw atrodàs mahjâ. Gribetu tik zeen. publikai par pehdejo lihdzekli, karbola skahbi, wehl kahdus wahrdus no sawas puses peemetinat.

Karbola skahbi pats scho rindinu rakstitajs, jaw gadeem ir isleetojis ar loti labàm sekmèm un tamdehl to waru pats no sawas pahrleezibas kà derigu eeteikt. Tiklihdz man kruhtis ir zeetas, kahsz un eesnas parahdàs, tad tuhlit sa-oschos kreetni no schahs karbola skahbes, un redzi, saslimschana ahtri pahreet. Kad ir eesnas, tad karbola skahbi oschanai war samaisit ar oschamo spirtu (Stinkspiritus), kas ir loti labs.

Bet ar karbolu jarihkojàs loti prahtigi, jo tas ir giftigs! Ja mehs no ta nepaschkidrinatâ weidâ norihsim, tad bez schehlastibas leelâs mokâs jabeidzàs, kà tas preeksch kahda laika kahdâ apteekâ Kursemê gadijàs, kur apteekneeka palihgs aiz pahrskatischanàs bija eedzehris glahsiti karbola skahbes schnaba weetâ. Tàpat ari kà mutes uhdeni to wajaga isleetot labi paschkidrinatu, wislabaki tahdâ samehrâ, ka uz simts pileeneem uhdens peepilina 2—3 pileeni karbola skahbes. Ari gihmi masgajot, kà to minetais profesors eeteiz, wajaga buht usmanigam, ka karbols nenahk azis, jo tas waretu azis maitat. Ar uhdeni ne-atschkaiditu karbolu war weenigi oschanai isleetot, bet ari ar mehru; ne-atschkaidits tas war meesu no-ehst un, ja nahk uz jehlas weetas, war asinis sagiftet. Tà tad wehl reiz atgahdinu, ka ar karbolu loti prahtigi jarihkojàs! —dis.

Pasta deenests Kihnâ.

Daudzeem ahrsemneekeem Kihnâ naw ne jausmas, ka tur ari atrodàs pasts, un nedaudzee, kas par schahdu eestahdi dzirdejuschi, nesina neko par to, zik droschi un ahtri te teek suhtita pat wehrtiga wehstule no weena plaschàs walsts gala uz otru. Walsts swarigàs un steidzamàs sinas issuhta lihdz sinamai weetai ar sewischkeem, schim noluhkam peenemteem laudim, kuri stahw sem kara ministerijas usraudzibas Pekingâ. Wini jahj no weenas stazijas uz otru deesgan ahtri ar saweem kaulaineem lopineem un swarigi dokumenti teek pa deenu kahdas tschetrdesmitpeezas juhdzes tahlu aisnesti. Schahdu pastu war isleetot weenigi waldiba, bet tirdzneezibas wajadzibas ir peespeeduschas, ka eedzihwotaji paschi sew eerihkojuschi ihpaschu pasti.

Katrâ Kihnas kaut zik eewehrojamakâ pilsehtâ atradis droschi kahdas pasta eestahdes, kuras waj nu weenai jeb wairakàm gubernàm nem wehstules un suhtijumus preti, kà ari iz tureenes sanem. Par wisàm schahdàm eestahdèm ustizetàm mantàm teek galwots un ja kahds suhtijums pazuhd, tad peenahzigà eestahde par to atlihdzina. Kas kahdu suhtijumu nodod, tam tuhlit ari ja-usdod kahda preze tanî atrodàs, lai waretu suhtischanas maksu aprehkinat. Wehstulu nesataji eet pa leelakai dalai kahjàm, bet atgadàs ari, ka isleeto ehzelus, kurus uz Kihnas leelakeem zeleem war wisur redset. Kaut gan schos ehzelus pawada tikai weens weenigs zilweks, tomehr naw jabaidàs, ka tee tiktu nosagti, jo zelotajam, kas gribetu schos garausainos pa zitu zelu greest, nekà tee paraduschi eet, jel kahdu stanziju tahlak zelot, bez ka sinamâ weetâ atpuhstos, tahdam wajadzetu schos ehzelus aizwaru tahlak wilkt, tee nekustetos ne no weetas. Ar 80 mahrz. smagu pasta suhtijumu schos pasteneeki nosolo weenu juhdzi stundâ; lihdz wini ir sinamâ weetâ nonahkuschi, tee eedzen pasta paku atkal zitam pasteneekam, kas ar to tuhlit dodàs tahlak, weenalga, waj buhtu beenâ, jeb nakts, jauks jeb nelahga laiks, lihdz winsch nokluwis sinamâ weetâ un nu paku nodod atkal treschajam pasteneekam u. t. t. Lai pa agru nepaliktu darba nespehzigi, tad wini darijuschi sew par likumu, nekad ne-pachst pilnigi, tà ka wairs negribetos ehst, wini pa-ehd tik seschas lihdz septinas desmitdalas, kà Kihneeks saka, bet bauda baribu, tiklihdz issalkums eerodàs.

Pasteneeki sastahdàs no strahdneeku kahrtas wisstiprakeem un wisweselakeem wihreescheem un katram Kihneeschu wehstulu isnesetajam ir pirmais peenahkums, ka winsch ir droschsirdigs un ne-eebaidàs no kahda spoziga eenaidneeka, kà no raganàm, welna u. t. t. Schinî sinâ teek katrs wispirms pahrbaudits, waj winam ir tikdaudz duhschas, ka tam waretu pasta paku ustizet, jo katram godigam Kihneescham ir eedzimta bailiba naktî un tumsâ, tà ka wismazakà tschabeschana winu tà eebaiditu, ka winsch sawu pasta paku nomestu semê un saka pastalàm laistos prom, it kà jaw wisi tumsibas ari buhtu kopâ un tanî azumirklî winam usbruktu.

Maksa par suhtischanu ir loti sema. Wehstule no Pekingas lihdz Hankawai — wairak nekà 150 juhdzes tahlu — maksà tikai tà ap 20 kap. Trescho daku no suhtischanas maksas aismaksà suhtitajs, tamdehl, lai pastei nezeltos zaubejumi; pahrejo maksu war peedzihst no suhtijuma sanehmeja. Schahdas pasta eestahdes

leja: par preekschneeku — adwokatu J. Klawinu; par wina weetneeku — skolotaju A. Ahrgali; par kaseeri — adwokatu Fr. Grossswaldu; par rakstwedi — redaktoru Aronu Matisu; par noschu grahmatas redaktoru — brihwmahkslineeku Jurjanu Andreju; par arkiwaru — skolotaju B. Lubbau'u. — Dseesmu krahjums, kà jaw winreis sinojàm, buhs gataws janwara mehnescha widû.

Ad. Agls.

Rets dabas skats bija jauna gada naktî redsams, par kuru mahutizigi zilweki gan daschadi spreedelès. Pulkstens bija trihs zetorkschni us diwpadsmiteem, kad isgahju ahrâ, jo gribeju reis dsirdet jauna gada swanus, kas man lihds schim nekad nebija isdewees, tamdehl ka ap to laiku pa leelakai dakai wisi atrodàs familijas pulzinâ, kur tad, jauno gadu sanemot, weens otram laimes wehle. Ahrâ isgahjuscham man it kà sibins pasibsnija gar azim, us ko neliku nekahdu wehribu. Tahlak ejot us reis atkal wakara pusê atspihdeja leels gaischums. Nu wairs nebij ko schaubitees, ka schis dabas parahdijums noteek gaisâ, kamdehl it wehrigi sahku wisapkahrt gaisâ luhkotees. Te peepeschi seemelòs us kahdàm sekundèm parahdàs brihnum jauks, gaischs padebess, kas atkal nosuhd. Greeschu azis us rihteem, te atkal parahdàs gaischs, leels padebess, kas mas pa masam peenem jauki silganu krahsu un pehdigi pahreet purpura sarkanâ krahsâ. Deenwidòs un wakara pusê atspihdeja pa brihscham ruhsa, kas us kahdu azumirkli wisu apkahrtni apgaismoja. Tà tas gahja labu laiku. Newareju beesgan apbrihnot scho reto skatu. Zilweku pateesi aisgrahbj sawadas juhtas, to nosskatotees. Basnizas swani un schahweeni apsweiz sirsnigi jauno gadu, tew zelàs daschadas domas, ko gan jaunais gads labu atnesis un tu redsi pee debesim daschadas sihmes parahdamees, kuras it kà jaunà gada likteni pasludinatu; tu labpraht buhtu schahs sihmes tulkojis, bet galu galâ ar sawàm domàm tahlu neteez. Tiklab jaunà gada, kà ari taws liktenis stahw Ta rokâ, kas swaigsnes gaisòs stahda un saulei zelu spreesch, ari tu, Wina tahlakai wadischanai ustizedamees un us Winu paļaudamees, ej droschu sirdi mahjâ. —ats.

Rigas polizijmeistara deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. 25. dezembrî Dsehrwes eelâ sem Nr. 1 atrodoschâ namâ iszehlàs uguns, kurai semneeka Jana Butes trihs nepee-auguschi behrni krita par laupijumu, kuri dsihwoklî bija atstahti bes usraudsibas. Lai tahdus behdigus atgadijumus nowehrstu, tad eeskatu par wajadsigu, sawu pawehli no 18. janwara p. g. sem Nr. 18 atkahrtot un pilsehtas nabadsigakeem eedsihwotajeem zaur weetigeem nodalas ufraugeem stingri peekodinat, lai wini pee darba iseedami un wispahrigi katru reisi, kad wineem sawi behrni ja-atstahj bes usraudsibas, ruhpigi par to gahda, ka ugunsgrehks newaretu iszeltees, kà par peem. lai uguni us ugunskureem zaur uhdeni isdsehsch, spitschkas un wisu degoschu materialu tà noglabà, ka behrneem naw sasneedsams, bet lampas pee seenàm waj greesteem tà peestiprina, ka newar nokrist.

Sahdsibas. Naktî us 29. dezembri pee wahjprahtigo eestahdes, Duntes muischas eelâ Nr. 18, is schkuhna, zaur loga uslauschanu issagta daschada wescha, lini, audekls, sekes un zitas leetas, kuras tur 2 kurwjòs un kastê tika usglabatas, ap 150 rubku wehrtibâ.

Tanî paschâ naktî Smolenskas eelâ Nr. 5 is Henrietes Kreewin galas bodes zaur loga uslauschanu issagtas defas un gala par 80 rubleem, kà ari zitas leetas, 10 rublu wehrtibâ.

(R. P. P. A.)

---

koti daudz isleeto tirgotaji pee saweem tirdsneezibas weikaleem. Pa pasti suhta nereti naudas papirus un sudraba leetas un schahdeem suhtijumeem nereti buhtu laupitaji usbrukuschi un tos aplaupijuschi, ja pasteneekus ne-apsargatu kareiwu pulzini, tiklihds wini pa nakti dodàs zelâ. Saldati winus pawada tik ilgi, kamehr pilnigi gaisma eestahjusees un wini war droschi tahlak zelot. Daschâs zitâs weetâs atrodàs sewischkli preeksch pasteneeku amata sagatawojuschees wihri, kuri sadodàs pa trijeem lihds peezeem weenâ pulzinâ, lai apsargatu pasta ratus, kurôs daudzreis atrodàs kahds duzis zelotaju, jo atgadàs bihstamas, nedroschas weetas, kur laupitaji gluhn us zelotajeem, lai tos isdewigâ brihdî aplaupitu. Sargu pulzinsch ir gan mass, bet no wineem teek prasits, ka katrs no wineem pahrspehtu kahdus peezus waj seschus laupitajus netik ween spehka sinâ, bet ari isweizibâ un sobena leetoschanâ. Lai eeradinatos ar leelu pulku zihnitees un peesawinatos wajadsigo isweizibu zihninâ pret wairakeem eenaidneekeem, kuri reisâ usbruhk, tad Kihneeschi isleeto schahdu lihdsekli. Kahdâ augstâ schkuhnî pee jumta peestiprina garas wirwes un lejas galâ peesseen smagus maisus ar smiltim, kuru widû nu mahzeklis eestahjàs. Winsch pirmajam maisam dod ar duhri spehzigu sitenu un to aisgruhsch labu gabalu no sewis prom, un otram, trescham, zeturtam, un tà tahlak, lihds wisi maisi us daschàm pusèm ap winu lido. Tiklihds winsch diwus jeb trihs maisus aisgruhdis prom, tad winam ja-eewehro tuhlit pirmejais un daschureis no otras puses winam diwi maisi us reis dodàs wirsû. Wina usdewums nu ir, wisus maisus atturet no sewis nost, bes ka jel weens no teem winam peedurtos; ja tas winam ne-isdodàs, tad winsch wehl newar peedahwatees, kahdu zelotaju pa weentuka, nedroschu weetu pawadit, bes tam smagais smilschu maiss winu nospertu zar semi, kur waretu lehti stipri eewainotees.

Tr. B.

Semkopibas un saimneezibas nodala.

Reimatisms.

a) Sirgeem.

(No Th. Weicherta pehz Dr. L. Wagenfelda.)

Schi slimiba parahdàs ar un bes drudscha, slimneeks ar winu daschreis wairak jeb masak apsirdsis; daschreis schinî slimibâ daschas kermena dalas aiskaituschas. Drudschainais reimatisms pa leelakai dalai sahkàs aukstumeem, kureem leeli karstumi seko. Sirgs stihws un tikai ar mokàm un leelas sahpes sajuhtot, dabonams us preekschu. Stahwot slimais sirgs tura kahjas sem wehdera sawilzis. Nagi koti karsti un tos ar ahmaru sitot jeb ar luhkschàm speeschot, sirgs koti wairàs. Asins zirkulazija (pulkstenischi) un elposchana koti stipra un ahtra; slimneeks pa leelakai dalai katru reisi ap tukschumeem stipri noswihdis. Ehst- un dsert-griba nepahrgrostijusees.

Sa-aukstes chanàs pa leelakai dalai ir reimatisma weenigee zehloni; peem. kad slapji sabrauktu sirgu zauriwilkdamâ wehjâ tura, kad sabrauktam sirgam kauj leetû, sneegâ un lihdamâ ledgahlê ne-apsegtam stahwet, jeb ari kad saswihduschu sirgu aukstâ uhdenî peldina.

Daschu reisi ari trekni sirgi, kad tee pastahwigi kuhtî stahw, sasirgst ar reimatismu. Daschu reisi tas ari saslimst, kad sabrauktam sirgam graudus, ausas, rudsus u. z. dod ehst.

Mehrenakâ slimibas stahdijâ sirgs, lai gan koti wahrigi, tomehr war eet, schahdi saslimis sirgs pehdu preekschas dalas wairak taupa, us pakal-dalu stipraki usmihdams. Ja wisas tschetras kahjas apsirguschas, tad slimais wairs newar kahjâs nostahwet, bet guļ ar sem wehdera sawilktàm kahjàm, stipri swihst, smagi elpo un sten. Jt bailigu un draudoschu stahwokli slimiba sasneeds, kad nagi koti stipri aiskaituschi, zaur ko nereti netik ween nagi no-eet, bet ari no ilgas guleschanas noguletàm meesas dalàm peemetàs puwekšnis (Brand) un sirgs ne-isglahbjami nobeidsàs. Ja ari puwekšnis nepeemetàs, tad tomehr koti reti sirgam nagi wina dabigâ formâ ataug, bet gan sakroploti, zaur ko sirgs sawu weselibu un lihds ar to sawu wehrtibu saudejis.

Ar saslimuscha dseedeschanu, slimibas stahwokli eewehrojot, sparigi jarihkojàs. Masakâ mehrâ saslimuscheem lopeem peeteek, ja winus siltâ kuhtî leek us mihkstàm pakaisàm un sekoschas sahles leeto: Kamparu 1 loti, salmiaku 4 lotes, kadiku ogas un kalwju saknes no katra pa 5 lotèm, miltus un uhdeni, zik preeksch kilkena wajadsigs, eedod 24—36 stundâs. Ja ir drudsis un nagu sakaisums, tad sirgam ruhpigi pakawi noplehschami, slimajam mihkstas pakaisas dodamas un ap nageem lupatâ eetihti un mahleem sajaukti swaigi gowu mehsli apseenami. Schis apsehjums arweenu aplaistams ar aukstu uhdeni, lai sakaisuma sahpes un sakaisums mitetos. Nageem koti stipri sakaistot, schee ar nagu greeschamo nasi (wehrkiseri, Wirkmesser) plahni isgreeschami (iswehrkejami) un pret nagu galeem pahris weetâs asinis usgreeschamas. Ja sneegs jeb ledus pee rokas, tad schee ap nagu apleekami. Bes weetejàs dseedinaschanas jaluhko ari karstumu un drudsi aprobeschot. Wispirms is kakla dsihslas 10—14 mahrz. asinu janolaisch un eekschkigi 2 lotes alojas, 16 lotes glaubersahls ar milteem un uhdeni kilkenâ jadod. Lihds ar drudsi lopam ari zeets wehders, kamdehl schinî atgadijumâ jaleeto klistire.

Kad nagu aiskaisums negrib masinatees, tad wirs naga lihds wehsischam kahja, lihds kamehr wilna no-eet, eesmehrejama ar sekoschàm sahlèm:

Kantaridu pulweris 1 lote,
eiforbiums ½ lotes,
terpentins un zuhku tauki, no katra 2 lotes.

Scho smehri leetojot, nedrihkst eesmehret ar pliku roku, bet weenigi ar mentniti un ahdas gabalinu.

Kà koti derigu un wisai eeteizamu lihdsekli wisâs schahs slimibas stahdijâs esmu swihschanu sekmigi leetojis. Ar reimatismu saslimuscham sirgam ir wispirms kahjâs asinis laischamas (to gan nemahzetajs lai nemehgina, jo weegli war gaditees, ka kahjâ pareisâ weetâ ne-eezehrt un sirgu zaur to sakropło, tas jadara weenigi leetas pratejam). Tad sirgam swihschanai eedodams sekoschais sahlu nowahrijums:

Leepu seedi 4 lotes, kaltetas awenu ogas 4 lotes, pleederu seedi (flor. sambuc.) 4 lotes diwâs butelês alû tikmehr wahrami, lihds tik weena butele atlikusees. Schis nowahrijums kreetni nokahrsts un lihds rembenibai atdsesets, sirgam us reisi eedodams. Tad sirgs labi siltî ar segeem un kaschokeem sasedsams un siltâ kuhtî turams. Ja pee pirmà dewuma wehl gluschi wesels naw, tad war wehl to otru un treschu reisi atkahrtot. Loti eeteizams ari ir, kad kahjas, plezus un krustu trihs reisas deenâ eeberse ar schahdu maisijumu:

½ mahrz. terpentina, ½ unzi salmiak-gara, ½ unzi skudru spirta, ½ unzi sinepju spirta un 60 granu jod-tinkturas.

Homeopati pret kronisku reimatismu pee wiseem lopeem eeteiz 3 reisas deenâ pa 15 pileeneem Sulphur. 3%, tad Staphus agria 10%. Kad nagi aiskaituschi, tad jaleeto: Sepia un Sulphurs, no katra ik stundas 15 pileenu, 30% stipras.

Pret akutu reimatismu homeopati eeteiz: Aconitum un Bryonia, tad Arsenicum un Nux vomica, wisas sahles 30% (potenzê) ik 3 stundas pa 15 pileeneem*).

b) Gows lopeem.

Saslimuschais lops stihws, pee kam lozitawas ejot knirkschk, tas daudz guļ un uszelàs trihzedams ais leelàm sahpèm. Daschureis slimee ehd, daschureis koti mas, pat ari nemas; ahda kermenam zeeti peegulušc, tà ka to kaunkas newar pazelt. Iskahrnijumu koti mas un tee paschi zeeti; ausis un ragi brihscheem karsti, brihscheem aukšti. Daschu reisi nagi aiskaist un tad tee karsti un sahpigi; beeschaki atgadàs, ka lozitawas, wiswairak zeli, aiskaist, zaur ko tee stipri sapampst, ir karsti un sahpigi. Kad nu scho slimibu newar tik weegli pasiht, tad slimais wirspirms ruhpigi pahrmeklejams, waj schahs slimibas sihmes naw zitas slimibas preekschtetschi. Ja reimatisms ar drudsi saweenots, tad lops tikai 8—10 deenas slimo; reimatisms bes drudscha war lopu mozit nedelàm, pat mehnescheem.

Slimibas zehloni pa leelakai dalai sa-aukstes chanàs, ari pahrleeziga barošchana.

Saslimuscho dseedinajot ja-eewehro, waj slimiba drudscha saweenota. Pret drudschaino reimatismu slimajam ik 3—4 stundas jadod salmiaks un salpeteris, no katra 1 lote, glaubersahls 4—6 lotes uhdenî iskausets, kamehr zauri ne-eet. Ja nagi aiskaisuschi, tad tee ar lupatu un pakulàm aptinami un ar aukstu uhdeni aplaistami; ja lozitawas sakaisuschas un ustuhkuschas, tad tahs apmasgajamas ar remdenu maisijumu, kas pagatawots is 1 lotes swina zukura, stopa uhdens un 4 lotèm 90 grahdiga spirta. Ar besdrudschaino reimatismu saslimuscheem jadod sekoschas sahles: 6 lotes kadiku ogas un 6 lotes arnikas seedi ar stopu wahroscha uhdens aplejami, pehz weenas stundas nokahrschami; tad schai tehjai peeleekami 25 grani wemjama akmena (Brechweinstein) un 2 lotes salmiaka un 3—4 reisas deenâ eedodama. Wiss lopa kermens berschams ar salmu grihstèm; mugura, kahjas un lozitawas eeberschami ar ½ mahrz. terpentina, 1 lote kampara spirta, 50 granu jod-tinkturas diwi lihds trihs reisas deenâ. Zisku mihkstumôs ar spalwu nasi ahda pahrdurama lihds asinim un ar terpentinu eebersejama.

Slimais dseedejot turams siltâ kuhtî us mihkstàm pakaisàm un ar sedsenèm sasedsams. Ja gar zifkàm ronàs mihksti gurkstoschi pampumi, tad schee pahrdurami un strutas isspeeschamas. Ja ustuhkumi zeeti un ar terpentina eebersejumeem nestruto, tad tee eeberschami ar kantaridu smehri, kas sagatawojama, kà pee sirgu reimatisma usdots.

Homeopatiskas sahles tahs paschas, kahdas sirgeem.

c) Aitàm.

Aitas ar reimatismu sasirgst daudz retaki par ziteem lopeem; slimibas sihmes un dseedeschanas metode ta pate, kas gows-lopeem.

d) Suneem.

Sunus schi slimiba wiswairak moza. Wiswisada sa-aukstes chanàs un peepescha siltuma maina ir reimatisma weenigee zehloni, peem. saswihduscha peldinaschana aukstâ uhdenî, sneegs, aukšti wehji, zauras buhdas u. t. t. Reimatisms suneem sahpina un sastindsina weenigi muskulus un dsihslas. Slimais suns ir stihws un newar sastinguschos lozekłus kustinat, tà ka ejot eekauzàs. Ja suns stipri ar reimatismu saslimis, tad winu ari drudsis krata.

Saslimuschais turams siltâ weetâ un tam ik 3—4 stundas eedodama silta ela, kamehr zauri ne-eet, sastinguschee lozekli eeberschami ar 5 lotèm linu elas, 3 lotèm salmiaka spirta un 8 lotèm kampara spirta. Ja ar to suns nelabojàs, tad war sekoschas sahles dot: wemjamàs sahles (Brechweinstein) 4 grani, salmiaku 1 loti, fenkeli (anetum föniculum) 2 lotes un saldkoka pulweri (Süßholz) 2 lotes 3 reisas deenâ pa 1 tehjkarotek peenâ.

*) Scha raksta beigâs un ari zitôs scha satura rakstôs zeen. lasitajeem pasneegschu sinas par homeopatiskàm sahlèm pret lopu slimibàm, lai gan sawas domas schai sinâ ne-esmu pahrgrosijis (skat. „M. W." 1886. gada 31. numuru), tad tomehr schos lihdsekłus nododu publikas pahrbaudischanai. Autors.

Atbildes.

Donb. L. — A. Suhtijumu sanehmam, — pateizamees! Rotalu nodrukasim jaw nahkoschâ numurâ.

G. K. — L. Waj no „Maleenes" pateesi naw labaka ko sinot, nekà Juhs to arweenu dareet. Juhs paschi peesihmejeet, ka no Maleenes neko nedsirdot — un tomehr suhteet arweenu sinojumus, kam naw itin nekahda swara.

E. D. - G. Turpmak isleetosim — pateizamees!

A. Sw. — E. Tàpat.

J. P. — M. Juhsu zelojuma peedsihwojumi par mas eewehrojami, ka tos nodrukatum „Mahj. Weesi". Red.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Rigas Latw. Beedriba."

Sestdeen, 6. janw., pulksten ½9 wakarâ: Trejukungu balle ar egliti.

Swehtdeen, 7. janwari, pulksten 7 wakarâ: teatris. Israhdis otro reisi „Sweedris," behdu luga 6 bildês, ar dseedaschanu, Purinu Klahwa.

„Katrinas dambja Dseed. beedriba".

Trejukungu deenâ, 6. janw., Berga basarâ: pulksten 6 wakarâ: Konzerts un pehz tam: balle.

„Pahrd. Latw. amatn. palihds. beedriba".

Taî paschâ deenâ, pulksten 7 wakarâ, Wingrotaju sahlê: masku balle.

„Zeribas beedriba" (Altonawâ).

Taî paschâ deenâ, pulksten 7 wakarâ: balle.

„Pahrdaugawas Latw. labdar. beedriba"

(Pawasara beedr. sahlê).

Taî paschâ deenâ, pulksten 4 pehz pusdeenas: eglite un pehz tam: balle.

Latweeschu teatris.

Jauna gada deenâ, 1. janwari, israhdija jaunu lugu „Selta muscha", joks tschetrôs zehleends, latwisku tulkota no Dubura. Luga ir beesgan joziga un jauna gada deenâ ta panahza pilnigi sawu noluhku, publiku labi pasmihdinat, un jaunâ gadâ tatschu katrs labpraht grib buht jautrs! Muhsu zentigee akteeri bija ari no sawas puses wisu darijuschi, lai pate spehle gludeni noritinatos. Teatris bija peeteekoschi apmeklets.

Tirgus sinas.

Rigâ, 2. janwari 1890. g.

Kweeschi: Kreewu, pehz labuma, 96—104 kap. pudâ Kursemes, 126 mahrz. 94—95 kap. pudâ pahrdeweji.

Rudsi: Kreewu, 120 mahrz. 82 kap. pudâ pirzeji, Kursemes 120 mahrz., 79—80 kap. pudâ pirzeji, Kursemes schahwetee 120 mahrz., 80—81 kap. pudâ.

Meeschi: diwkanschu, 110 lihds 111 mahrz., 75 kap. pudâ, seschkanschu schahwetee, 100 mahrz., 72 kap. pudâ.

Ausas: Kursemes labàs 80 lihds 84 kap. pudâ, Kursemes weenkahrschàs 77—80 kap. pudâ, Kreewu labàs no 84 lihds 88 kap. pudâ, Kreewu, zaurmehra labuma, 80 kap. pudâ.

Sirni: barošchanas sirni 80 kap. pudâ pirzeji.

Linsehklas: weenkahrschàs 124 kap. pudâ, stepju sehklas 140 kap. pudâ.

Kanepu sehklas: schahwetas 105 kap. pudâ pahrdeweji, neschahwetas 101 kap. pudâ.

Kweeschu klijas: rupjàs 53 kap. pudâ smalkàs 50 kap. pudâ

Tirgus zenas.

Mahrzina sweesta	26— 33	kap.
„ krehjuma feers	20— 24	„
Stops skabba krehjuma	50— 60	„
„ salda „	28— 35	„
„ balta peena	12— 15	„
„ nokreimota peena	3— 4	„
„ nekreimota „	8— 9	„
„ skabu kahpostu	7— 12	„
„ skpolu	5— 6	„
„ dsehrweenu ogu	4— 5	„
10 gab. skabbu gurku	10— 15	„
Scholk wistas olu	145—150	„
Galwina baltu kahpostu	3— 7	„
Stops meeschu putraimu	9— 12	„
„ griku putraimu	10— 14	„
„ ausu	12— 14	„
„ gruhpju	12— 14	„
„ sirnu	9— 12	„
„ zukura sirnu	8— 11	„
„ pupu	10— 12	„
„ kanepju	12— 16	„
Puhrs kartupelu	60— 75	„
Gabals kahlu	1— 2	„
garniza burkanu	6—1 8	„
puhrs beeschu (apało)	90— 00	„
„ „ (gareno)	— —	„
Mahrz. rudsu miltu	2—2½	„
„ kweeschu miltu	5— 7	„
„ griku miltu	6— 8	„
„ ausu miltu	12 14	„
Nokauta sofs	85—110	„
Kreewu sofs	— —	„
Meschapihle	35— 60	„
Wista, nokauta	30— 50	„
Pihle, nokauta	50— 70	„
Tihtars, nokauts	175—300	„
„ dsihws	175—200	„
Stirna „	500—900	„

Naudas-papihru zena.

Peterburgâ, 2. janwari 1890.

Papihri.	makš.	prasiša.
Rusimperials	726	729
5% bankbiletu 1. islaidums	99¼	99⅝
5% „ 5. „	99⅛	99⅝
5% Auftruma isnehmums no 1877. gada	100⅛	100½
5% „ „ „ 1879. „	100⅛	100⅞
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	—	45
2. „ „ „ „	—	228
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Dzel. pilš. hipoteku bankas 5½% obligazijas	94½	94¾
Kreew. zem. kred. 5% kihlu-sihmes	92	93½
6% Charkowas zemst. kihlu-sihmes	101½	102
5% „ „ „	92¾	—
Rigas kom. bankas akz.	325	—
Rigas Dinaburgas dselsszeła akzijas	—	164
Dinaburgas-Witebskas dselsz. akz.	—	185

Berlines birscha.

3. (15.) janwari 1890.

		Deenas eepreesch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kassa	226 25*)	227 60
„ 100 rbl. us janwari	226 —	226 25
„ 100 rbl. us februari	225 75	226 —

*) 1 walsts-marka = 44.15 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudaspapireem: labala

Jaunakàs sinas.

Baltijas pilsehtu skolu kolegijas, kà „R. W." sino, tikschot noliktas teescham sem tautas apgaismoschanas ministerijas.

Widsemes gubernatora kanzlejas pahrwaldneeks, stahtsrahts von Erzdorff-Kupffer, pa-augstinats par ihstenu walstspadomneeku.

Rigas ismekleschanas zeetuma preekschneeks Martinsch Burkowskis jaungada deenâ apbalwots ar kolegiju registratora tschinu.

Rigas amatneeku zunftes, kà „R. W." dsirdejis, padoschot taisni gubernas pahrwaldneekam.

Terbatas mahzibas apgabala kurators, slepenpadomneeks Kapustins, jaungada deenâ dabujis sw. Aleksandra Newska ordeni.

Terbatas profesoram E. v. Wahlam gadijusees nelaime, ka winu kahds sirgs sabrauzis, tà ka to wajadsejis noweet uf slimnizu. Eewainojumi bijuschi bihstami, bet nu, pehz wehlakàm sinàm, winsch sahkot jaw atweselotees.

Dinaburgas pilsonis Ludwikis Sturlo dabujis atkauju Rigâ, Ahgenskalnâ, Kruhses muischas dalâ, atwehrt stehrkelu un sihrupa fabriku ar garainu spehku.

Kursemes gubernators, walstspadomneeks Sipiagins, pa-augstinats par ihstenu walstspadomneeku un apstiprinats amatâ.

Jelgawâ otrâ seemas swehtku deenâ 19. kahjeneeku reserwes bataljona saldati isrihkojuschi maneschâ teatra israhdi.

No Aisputes sino „Kurs. Gub Aw.", ka naktî no 9. uf 10. dez., ap plkst. 1, tizis schauts uf Baschoku zeemata ihpaschneeku Araju, kas sehdejis sawâ dsihwoklî. Schahweens sadragajis loga ruhti. Ismekleschana ussahkta.

Leel-Eseres pagastam eekschleetu ministerija apstiprinajuse 7. dez. pahrtikas beedribas statutus.

No Lisumas raksta „Z'gai f. St. u. L.", ka tur seemas swehtkôs dsirdeta dseguses kuhkoschana. Waj tik nebuhs bijuse kahda puhze?

Pee Leischu robeschàm, kà „Rig. Tagebl." sino, kahdâ muischâ naktî wilks sakodis sirgu puisi, kursch bijis nostahjees stalla preekschâ. Puisis tà sakosts, ka winu nosuhtijuschi uf kaiminu muischas slimnizu.

Rewele. Weetigais „Beob." sino, ka 28. now. isbrauzis twaikonis „Alagdon" ar 25,000 pudu leelu ausu lahdinu uf Londonu. Tagad preeksch kahdàm deenàm pee Hangojas wilni isnesuschi malâ glabbschanàs bojas, uf kuràm bijis twaikona wahrds, un skahrda kastiti ar kuga papireem. Kugis, kà rahdàs, gahjis bojâ un kuga laudis bes pehdàm pasuduschi.

Walsts padomneeks Fr. Treulands, Rigas pilsehtas skolu inspektors, peenem apmekletajus skolu leetâs pilsehtas Petera-Pahwila skolas telpâs (Stabu eelâ Nr. 13) otrdeenâs un peektdeenâs no plkst. 3½ lihds 5½ un pee sewis mahjâ (Tornakalnâ, Marijas dsirnawu eelâ Nr. 8) ik deenas.

Peterburgâ, 2. janw. Pee schahs deenas 5% eeksch. premiju 49. islosechanas galwenakee winnesti krita uf schahdeem numureem:

200,000 rbl. uf seriju 9413 Nr. 24.
75,000 „ „ „ 7011 „ 25.
40,000 „ „ „ 13,593 „ 14.
25,000 „ „ „ 13,614 „ 32.

3 winnesti à 10,000 rbl. uf seriju 3306 Nr. 49, ser. 7544 Nr. 30, ser. 19,805 Nr. 17.

5 winnesti à 8000 rbl. uf ser. 2027 Nr. 4, seriju 9905 Nr. 49, seriju 11,526 Nr. 31, ser. 16,843 Nr. 31, ser. 18,511 Nr. 26.

8 winnesti à 5000 rublu uf seriju 2027 Nr. 42, ser. 4095 Nr. 14, ser. 9215 Nr. 44, seriju 10,384 Nr. 9, seriju 11,359 Nr. 49, seriju 11,494 Nr. 47, seriju 14,376 Nr. 46, ser. 18,569 Nr. 8.

20 winnesti à 1000 r. uf ser. 1846 Nr. 38, seriju 2207 Nr. 18, seriju 3366 Nr. 25, ser. 4418 Nr. 2, ser. 5214 Nr. 32, ser. 5281 Nr. 20, ser. 7606 Nr. 5, ser. 8472 Nr. 12, ser. 8482 Nr. 14, ser. 8817 Nr. 33, ser. 11,228 Nr. 40, seriju 12,335 Nr. 18, seriju 14,124 Nr. 15, ser. 14,364 Nr. 25, ser. 14,526 Nr. 3, seriju 14,744 Nr. 20, seriju 16,125 Nr. 1, seriju 16,397 Nr. 29, seriju 18,495 Nr. 19, ser. 19,584 Nr. 32.

Peterburgâ, 30 dezembrî. Schodeen swinigi apglabaja Botkina lihki, pee kam peedalijàs ari Wina Keisariskas Augstibas Leelknasi.

Peterburga. Preeksch Deewa meerâ dusoschàs Keisareenes Marijas Feodorownas peeminekla zelschanas, kà „Wald. Westn." sino, lihds schim eenahkuschi 34,797 rbl. 81 kap.

Peterburga. „Graschd." sino, ka Schitomiras-Berditschewas dselszeła lihniju eesahkschot jaw pawasarî buhwet.

Peterburga. „Wald. Wehstn." issludina eepreekscheju aprehkinu par Walsts eenehmumeem un isdewumeem 1890. gadâ. Kahrtigee eenehmumi aprehkinati uf 887 milj rbl., isdewumi par 1,440,000 rbl. masaki. Eenehmumi schogad aprehkinati 27 milj. rbl. un isdewumi 28 milj. rbl. leelaki nekà pehrnajâ gadâ. Galwenakee eenehmumu pa-augstinajumi gaidami uf walsts dselszeleem — 26 milj. rbl. Masak eenehmumus gaida no dsehreenu nodokleem un dselszelu obligatoriskeem maksajumeem. Isdewumu galwenakos pa-augstinajumus gaida preeksch zelu ministerijas — kahdus 20 milj. rbl., pawairojot Krona dselszelu garumu, un preeksch kara ministerijas — 7 milj. rbl. Starp ahrkahrtigeem isdewumeem aprehkinati 36½ milj. rbl. preeksch dselszelu buhwèm, islabojumeem un winu wajadsibu apgahdaschanas. Ahrkahrtigee isdewumi kopâ aprehkinati 57,818,000 rbl.

Peterburgâ schogad atwehrschot swehtbilschu daikrahsotaju skolu, kurâ usnemschot tahdus, kas pabeiguschi tautas skolas elementarkursu.

Maskawâ nodomats dibinat Slawu klubu, kura noluhks buhschot, usturet satiksmi starp Kreewijâ dsihwojoscheem reetuma un deenwidus Slaweem, Kreewijâ atnahkuscheem Slaweem palihdset apgahdat weetas u. t. t. Tad wehl kluba beedri gahdaschot par nabaga Slawu behrnu isglihtoschanu.

Ischinas pilsehtâ (Sibirijâ) apzeetinats kahds semneeks, Pokrowskis, kuram atnemtas 7 wara plahtes, uf kura isgreesti jaunako peezrublu un wezu weenrublu gabalu musturi. Makâ atrasti 23 balti papira gabali, kur usdrukata tikai 5 rublu preekschpuse un weena bilete jaw pilnigi gatawa, kurai truhzis tik numura un kaseera paraksta.

Kasanas gubernâ waldot leela truhzibas. Pehz weeteja gubernatora sinàm aprinkî kahdeem 1000 ehdajeem truhkstot pawisam maises un tee barojotees no pelawàm. Gubernas semstes walde nospreeduse dot kahdus 16,000 rublus preeksch palihdsibas sneegschanas tajôs apgabalôs, kur wisleelakà truhziba.

Uralas dselszelsch nospreests buhwet. Augstakâ weetâ tik wehl isspreedis, kur wislabaki derès Uralskas pilsehtas ar dselszelu saweenot, waj ar Busulukas stanziju Orenburgas dselszelâ jeb waj jauno dselszelu buhwet uf Balaschewu un pahr Wolgu uf Saratowu.

Telegrami

is Seemeku telegrafa-agenturas.

Peterburgâ, 3. janw. „Labprahtigàs slotes" darboschanàs, pehz aprehkena par 1888. g. atmetuse skaidras pelnas 436,570 rbl. — Astotà dabas pehtneeku kongresa isdaroschà komiteja nospreeda, greestees pee apgaismoschanas ministra, lai atlautu, ka scha kongresa isdaroschà komiteja paliktu stahwot un to drihkstetu kà pastahwigu saweenot ar nahkoscha kongresa isdaroscho komiteju, kuru waretu ispildit tagadejà kongresa spreedumus un sarihkot nahkoscho kongresu. Ja pastahwiga komiteja tiktu eerihkota, tad winai usdos, lai ispilditu profesora Bogdanowa preekschlikumu, proti dibinat „Kreewu sabeedribu" preeksch sinibu isplatischanas.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 4 января 1890 г.

Sludinajumi.

☞ „Mahjas Weesi" nahkoscham gadam war apstellet un sanemt J. Kasimira grahmatu un rakstamu leetu pahrdotawâ, Peterb. Ahrrigâ Terbatas eelâ Nr. 7, „Lustiga" weesnizas namâ, blakus „Trihs rositès" weesnizai un eebraukschanai.

!Daudſ laimes!

jaunâ gadâ

J. Bosaram un wina laulatai draudsenei — Juginâ (Witebskas gubernâ) nowehlê

A. Swaigsne,
dsimtenê.

Krimulda pagasta wezakais

isdos pases, Rigâ „Lustiga" mahjweetâ, 10., 11. un 12. janwarî 1890. gadâ — no pulksten 9 rihtâ lihds pulksten 7 wakarâ. Wezuma leezibas un familijas sastahws usdodami. Pag. wez. M. Janson. 2

Mahjturibas skola Rigâ.

Kursus, kurâ jaunas meitas par saimneezèm ismahzàs, sahkàs 15. janwarî un beidsas 15. aprilî. Peteikschanàs peenem ik deenas no plkst. 2—4 pehz pusdeenas.

M. f. Redelien,
Tronamantineeka bulwarî Nr. 21.

Skolneeki un skolneezes

atrod labu pensiju un usraudsischanu skolas darbôs. Turpat teek ari pasneegta mahziba klaweeru spehleschanâ un roku darbôs. Kurmanow eelâ Nr. 28, kort. 6. 1

Ahrstu konsultazija,

leelâ Aleksandra eelâ Nr. 71,
uf Bekeru eelas stuhro.

Slimneeku peenemschana ik deenas.

Pirmdeenâs un zeturtdeenâs no plkst. 1—5 pehz pusd., kirurgijas un aufu slimibas. Dr. Nyländers.

Otrdeenâs un peektdeenâs, ahrigas, sifiliskas un ahdas slimibas. Dr. Zwinews.

Treschdeenâs un sestdeenâs eekschkigas un seeweeschu slimibas. Dr. Schepilewskis.

Katru deenu no pulkst. 12—1 pehz pusd. nerwu slimibas. Dr. Boitschenko.

Otrdeenâs un sestdeenâs, no pulkst. 12—1 pusdeenâ kakla un deguna slimibas. Dr. Abutkows.

Treschdeenâs u. peektdeenâs, no pulkst. 12—1 pehz pusd. azu slimibas. Azu ahrsts Dr. Memorsky's.

Swehtdeenâs peenems slimneekus wisi ahrsti tapat kà lihds schim.

Maksà: 30 kap.

Poliklinika,

preeksch ahdas un lihposchahm slimibahm, dod padomus un patstahwigas gultas, Schkuhnu eelâ Nr. 14, 2 trepes augschâ.

Runas stundas katrâ deenâ no pulksten 1—3 pehz pusdeenas un no 7—9 wakarâ.

Dr. Simonsons.

☞ Zaur scho pastnoju, ka 1. janwarî 1890, esmu Budenbrokas muischâ apteeki atwehris.

Dr. Joh. Müller,
Dikku basnizas draudses ahrsts.

J. Stamm,

sobu-ahrsts,
Wehweru eelâ Nr. 1.
Runajamas stundas no pulkst. 10 lihds 1 pusd. un no pulkst. 2 lihds 4 pehz pusd.
Swehtdeenâs un augstakâs swehtku-deenâs no pulkst. 10—12 d.

Sem labeem nolihgumeem un pee labas apkopschanas teek wehl

2 sehni

pensiâ peenemti. Japeeprasa Marijas eelâ Nr. 1, kort. 8, pee Weiss.

Wez-Sahtu

semkopibas un moderneezibas skolâ,

pee Tukuma,

usnemschanas ekfamens nolikts uf 21. februari 1890. g. — Eesahkums plkst. 10 no rihta.

Jaunekli, kas wehlàs ap Jurgeem 1890. g. schinî skolâ eestahtees, teek usaizinati, wehlakais lihds 14. februarim pee schihs skolas direktora zaur rakstu peeteiktees un lihds ar peeteikschanàs rakstu schahdas leezibas peesuhtit:

1) Krustamo grahmatu.
2) Tikumibas sihmi no draudses mahzitaja.
3) Pehdejo skolas leezibu, kas zaur skolas preekschneezibas paraksta apstiprinata.
4) Eeswehtischanas jeb draudses sihmi.
5) Baku potschanas sihmi.

Ekfamena deenâ ari pasne eenesf un peezi (5) rbl. ja-eemaksà.

Schihs skolas nosazijumi (statuti) teek katram, kas ar keem wehlàs eepasihtees, pret eesuhtitu pastmarku (7 kap. s.) zaur skolas direktoru peesuhtiti.

Direktora adrese ir schi: Director J. Treu in Alt-Sahten. pr. Tuckum. 1

J. Kasimira

grahmatu un rakstamu-leetu pahrdotawa

Pet. Ahrrigâ, Tehrbatas eelâ Nr. 7,

„Lustiga" weesnizas namâ, blakus „Trihs rositès" weesnizai un eebraukschanai, netahlu no Wehrmana dahrsa,

peedahwà nahkoscham skolas pusgadam sahkotees:

Skolas grahmatas,

Latweeschu, Kreewu un Wahzu walodâs,

rakstamas un sihmejamas leetas,

kà: klades, burtnizas, tinti, spalwas, penakus, sihmukus, tahpeles, gripeles, linijalus, sihmejamus galdus u. t. t.

Zeen. publikai wehl par sinu, ka tepat dabujamas

wisadas kantoru, weikalu un protokolu grahmatas,

lokſnes ar augstà Keisara tituli, fotografiju albumi, bilschu rahmji.

Elas krahsu bildes leelâ iswehlê.
Bildes teek loti glihti eerahmetas.
Grahmatas teek eesetas un pahrsetas.

☞ Teek mihli luhgts, lai publika sawâs wajadsibâs beeschi apmekletu.

Georg Schmidta

pulksteenu pahrdotawa

Rigâ, Wehweru-eelâ Nr. 15,

peedahwà leelâ iswehlê par loti lehtahm zenahm selta, sudraba un nikela kabatas, galda, seenas un mobinatajus

pulksteenus,

labi nowilktus un pareisi regulètus. Pulksteenu

kehdes

no wiseem metaleem. aprozesz brofschas u. t. t.

Reparaturas pee pulksteeneem ar schweizmaterialu isdara uf galwoschanu un par lehtakajahm zenahm.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujams:

Peterburgas

Kalendaris

1890. gadam,

kam ir 365 deenas

Makſà 15 kap.

Ernst Plates.

W. Brockhausen u. beedr.

korsetu fabrika

deedahwà sawu bagato krahjumu par lehtakahm fabrikas zenahm.

Nogulditawa:
Rigâ, Skuhnu eelâ Nr. 14, pretim Gildes eelai.

J. C. Kocha

laka fabrika Rigâ.

Spirtus laka

wisadahm amatneezibas wajadsibahm.

☞ Wahgu laka ☜

un

emalje krahsas

(Grifin & Shield Enamel)

no Sissons Bross & Co. fabrikas Limitedâ, Hullâ, nedrihkstetu truhkt neweenâ mahjas saimneezibâ, masâs gresnâs dositès, 64 sposchas un 8 pabahlas niankses.

Pahrdoschana leelumâ

J. C. Kocha
laka fabrikâ, Rigâ.

„Mahjas Weesis" lihds ar Peelikumu,

sawu 35. gada-gahjumu nahkoschâ 1890. gadâ sahkdams, isnahks tahdâ paschâ leelumâ, un pasneegs sawâ weegli saprotamâ walodâ wajadsigàs sinas un pahrspreedumus, pamahzidamus stahstus un padomus, gudribas graudinus un jautribas seedinus.

„Mahjas Weesis" maksà:

Ar peesuhtischanu par pasti:		Bes peesuhtischanas:	
Ar Peelikumu par gadu	2 rbl. 75 kap.	Ar Peelikumu par gadu	1 rbl. 75 kap.
Bes „ „ „	2 „ — „	Bes „ „ „	1 „ — „
Ar „ „ pusgadu	1 „ 40 „	Ar „ „ pusgadu	— „ 90 „
Bes „ „ „	1 „ — „	Bes „ „ „	— „ 55 „

„Mahjas Weesa" apstelleschanas teek pretim nemtas schahdâs weetâs:

Rigâ: manâ drukatawâ un Latweeschu grahm.-bodê pee Petera basnizas.
Peterburgas Ahr-Rigâ: J. Kasimira k. grahm.-bodê Terbatas eelâ Nr. 7; Puhzischu Gedert kga grahm.-bodê Tehrbatas eelâ Nr. 14; Jagodkin k. bodê pee leelâ pumpja.
Pahrdaugawâ pee Stabusch k., pretim Holma fabrikai; Busch kga (senak Grundmann k.) wihnusi Jelg. Ahr-Rigâ leelâ eelâ Nr. 9, Altberg kga grahmatubodê Jelgawas Ahr-Rigâ leelâ eelâ Nr. 11 un pee A. Reekstin kga, Slokas eelâ Nr. 41.
Ilgezeemâ: Modin un Wasilija Belakow kgu pahrdotawâs.
Jehsis: tirgotaja Boris Peterson kga bodê.
Walmeerâ: E. G. Trey un dehla kgu grahmatu-bodê.
Walkâ: M. Rudolff un Paulin kk. grahmatu-bodês un E. Kikkan kgs.
Rujenê: J. Alksne kga grahmatu-bodê.
Limbaschôs: D. Uhder kga bodê.
Laudonâ: pee grahmatu sehjeja Karl Grusin kga.
Jelgawâ: H. Allunan, Besthorn un Jeger kgu grahmatu-bodês.
Kuldigâ: Besthorn kga grahmatu-bodê.
Wentspilî: Antmann kga grahmatu-bodê.
Talsôs: H. Tow kga grahmatu-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahm.-bodê.
Tukumâ: pee Nikolai Blumenthal kga.
Jaunjelgawâ: A. Schwabe kga grahmatu-bodê.
Dubultôs: Aleis kga apteeki.

Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

☞ Pirmajam numuram ees lihds kà dahwana glihts seenas-kalendaris. ☜

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 4 января 1890 г. № 45. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.